

'Lentekwaaltjes'

Tekst: Lisanne Joosse, in samenwerking met Paardenarts.nl/Mark van Manen

Het is lente en de pony's kunnen weer lekker de wei op. Echter kunnen ook op de wei ongewenste situaties ontstaan, daarnaast brengt het warmere weer ook de nodige ongedierte met zich mee. Daarom behandelen we in het laatste deel van deze serie 'Lentekwaaltjes'.

Zoals we in het eerste deel behandeld hebben, brengen veranderingen in de voeding in de lente de grootste risico's en gevaren met zich mee. Het spijsverteringsstelsel van pony's moet de tijd krijgen om zich aan te passen aan deze rantsoenveranderingen. Gaan ze te snel dan kunnen er problemen ontstaan, zoals diarree, hoefbevangenheid of koliek. In het voorjaar bevat gras veel suikers omdat de temperatuur 's nachts vaak niet hoog genoeg ligt om de suikers om te zetten in groei. Wanneer een pony ineens veel suikers binnen krijgt, kan het teveel aan suikers zorgen voor gasvorming in de darmen, wat gaskoliek als gevolg heeft. Het is echter niet verstandig om een pony op een erg kale weide te zetten. Zoals in een vorige editie al genoemd is, bevat dit gras relatief veel suikers. Daarnaast trekken veel pony's het gras met wortels en al uit de grond, waarbij ze veel zand binnen kunnen krijgen. Dit kan dan weer zorgen voor zandkoliek.

Het teveel aan suikers in het gras kan ook zorgen voor hoefbevangenheid, een bekend probleem bij de sobere Shetlandpony. Hoefbevangenheid, ook wel laminitis genoemd, is een ontsteking van de verbinding tussen de hoefwand en het hoefbeen. De ontsteking zorgt voor een overschot aan ontstekingsvocht in de hoef wat veel pijn veroorzaakt. Pony's met hoefbevangenheid proberen deze druk en pijn te verlichten door hun achterbenen ver onder het lichaam en de voorbenen ver naar voren te plaatsen. Deze typische houding is een kenmerkend symptoom van hoefbevangenheid. Hoefbevangenheid kan tevens herkend worden aan onder andere het stijf en stram bewegen van de pony, warme hoeven en soms een verdikte en pijnlijke kroonrand. In de acute fase van de hoefbevangenheid is het belangrijk dat er

Op de röntgenfoto is goed te zien dat de punt van het hoefbeen bijna door de zool is gezakt."

snel een dierenarts ingeschakeld wordt. Gebeurt dit niet, zal de hoefbevangenheid zich eerder kunnen ontwikkelen tot een chronische hoefbevangenheid, waarbij het hoefbeen los kan komen van de hoefwand. Hierbij bestaat ook de kans op kanteling van het hoefbeen, iets wat een aanzienlijk deel van de gevallen voor blijvende kreupelheid kan zorgen. Bij tijdig optreden kan de dierenarts, in samenwerking met de hoefsmid, zorgen voor een correct behandelplan en hiermee de schade zo klein mogelijk houden.

Naast de problemen die voeding met zich mee kan brengen, kunnen ook insecten en parasieten voor problemen zorgen. Eén van de meest voorkomende problemen die hierdoor veroorzaakt wordt, is zomereczeem. Deze eczeem wordt veroorzaakt door een overgevoeligheid

voor het speeksel van de Culicoides mug, beter bekend als de knut. De vrouwtjesmuggen zijn vooral actief bij warm en windstil weer in de schemering en hebben bloed nodig voor het leggen van eieren. Hiervoor bijten ze de pony's en hierbij laten ze een beetje speeksel met eiwitten achter. Deze eiwitten zijn de oorzaak van de allergische reactie bij sommige pony's. Deze pony's hebben veel jeuk en schuren zich soms tot bloedens toe open. De daadwerkelijke diagnose van zomereczeem wordt meestal gesteld na het uitsluiten van andere aandoeningen die jeuk kunnen veroorzaken. Verder is een goede aanwijzing voor zomereczeem de seizoensgebondenheid. Bloedonderzoeken zijn nog niet erg betrouwbaar, al wordt hier wel veel onderzoek naar gedaan. Ook is er (nog) geen ideaal geneesmiddel voor deze eczeem. De waarschijnlijk meest effectieve behandeling is het opdoen van een eczeemdeken en weidemanagement dat gericht is op het ontwijken van de knutten zoals het opstallen van de pony's tijdens de schemer, of het verplaatsen naar een open en winderige weide. Daarnaast hebben pony's die aan de kust staan vaak ook minder jeuk dan pony's in een bosrijke omgeving.

(Foto Krista Pardoen)

Een eczeemdeken lijkt op dit moment het beste te werken tegen zomereczeem.

Het kan enige tijd duren voor de rangorde bepaald is en iedereen zich hier bij neerlegt.

Naast allergische reacties kunnen allerlei verschillende kleine beestjes ook voor andere vervelende aandoeningen zorgen. De laatste jaren worden bijvoorbeeld de tekenbeten beruchter. Een tekenbeet op zich is niet gevaarlijk. Een teek nestelt zich op de huid van zijn 'gastheer' en zuigt bloed om zich te voeden. De gast-

Teek

Horzel

Daas

heer merkt hier bijna niets van, op een wat geïrriteerde huid na. Echter kunnen teken tijdens het bloedzuigen vervelende parasieten overbrengen. De bekendste hiervan is de ziekte van Lyme. Bij pony's is het niet mogelijk om tekenbeten te voorkomen door middel van een anti teken middel. Het is dus, zeker in een bosrijk gebied, belangrijk om de pony's regelmatig te controleren op teken. Bij teken die binnen 24 uur verwijderd worden is de kans op het overdragen van ziektes zeer klein.

Ook komt het seizoen van de vervelende steekbeesten er weer aan. Vooral in bosrijke gebieden komen veel dazen en horzels voor. Dazen zijn forse, stevig gebouwde vliegen, die geen angel hebben. De vrouwtjes hebben bloed nodig voor het rijpen van hun eitjes. Om dit bloed te pakken te krijgen hebben ze een snuit die bestaat uit vele mesjes. Hiermee snijden ze de huid een eindje open. Een dazenbeet kan weinig kwaad, maar is wel erg pijnlijk. Het is nog niet duidelijk wat het beste middel tegen dazen is. Er zijn zat dazen-werende middeljes en uiteraard ook vliegendekens op de markt die de dazen enigszins op afstand kunnen houden. Dazen worden in de volksmond vaak horzels genoemd. Dit is echter niet juist, een horzel is een harig insect dat niet kan steken. Ze kunnen wel schadelijk zijn voor paarden. Ze leggen namelijk hun eitjes, gele puntjes, in de ponyvacht. De pony krijgt vervolgens deze eitjes binnen door ze van de huid af te likken. In het ponylichaam groeien de eitjes in zo'n driekwart jaar uit tot larven in de maag, waar ze

behoorlijke schade aan kunnen richten. Horzellarven kunnen bijvoorbeeld ontstekingen, bloedarmoede en maagdarmproblemen veroorzaken. Een pony die behandeld is met een insectenwerend middel is vaak minder aantrekkelijk voor de horzel. Daarnaast is het raadzaam de ponyvacht regelmatig te controleren op de gele puntjes en deze te verwijderen. Daarnaast kan ook de weide nog voor ongewenste problemen zorgen. Pony's die in het voorjaar weer voor het eerst bij elkaar komen, zullen de rangorde opnieuw moeten bepalen. Dit gaat er niet altijd zachtzinnig aan toe. Hier valt weinig aan te veranderen, dit is nu eenmaal het natuurlijke gedrag van pony's. Het is echter raadzaam om de pony's regelmatig te controleren op wondjes. Daarnaast is het van belang dat de pony's genoeg ruimte hebben om van elkaar weg te kunnen gaan als ze dat willen. Het is ook belangrijk dat de omheining en de weide in orde zijn, zodat ook hier geen problemen door kunnen ontstaan. Als de pony's dan ook nog voorzien worden van voldoende water en schaduwplaatsen staat niets nog een mooie zomer in de weg!

Ook geen veterinair informatie meer missen?

Meld je aan op www.paardenarts.nl of like onze Facebookpagina.

 paardenarts.nl